

Fənn sillabusu

İxtisas: 6004004-"İqtisadiyyat"

Fakultə: "İqtisadiyyat və İdarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

1.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Azərbaycan iqtisadiyyatı (sillabus) kafedranın 22 dekabr 2025-ci il 04 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir.

I.Fənn haqqında məlumat:

Kodu: İPHS B03

Tədris ili: III (2025-2026). Semestr: VI

Tədris yükü cəmi: Auditoriya yükü 20 saat: (Mühazirə 10 saat, məşğələ-10 saat).

Təhsilalma forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: kredit

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmidərəcəsi: müəllim Babazadə Şahanə Əlibayram qızı

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170-a, 1 sayılı korpus.

Məsləhət saati: I-V günlər: saat 10⁰⁰-16⁰⁰

E-mail ünvanı: shahanababazade@gmail.com

III.Tövsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas

1. Osman Nuri Aras, Elçin Süleymanov "Azərbaycan iqtisadiyyatı". Bakı-2016
2. Ş.T. Əliyev "Azərbaycan iqtisadiyyatı". Ali məktəb tələbələri üçün dərslik. Sumqayıt SDU-nun Redaksiya və nəşr işləri şöbəsi, 2018. 376 s.
3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 16 mart tarixli 1897 nömrəli Sərəncamına əsasən müəyyən edilmiş Strateji Yol Xəritələri.
4. Məmmədov M.M, Məmmədov A.M, Əhmədova Ə.E. "Azərbaycan iqtisadiyyatı". BDU. Bakı. 2011

Əlavə

5. Əliyev Ü.Q. "Keçid dövrünün milli iqtisadi problemləri". Bakı 2008
6. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası. Bakı. 1995
7. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin internet səhifəsi (bax: www.president.az)
8. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin internet səhifəsi (bax: www.cabmin.gov.az)
9. Azərbaycanın statistik göstəriciləri (bax: www.stat.gov.az)
10. "Azərbaycan 2020: Gələcəyə Baxış" inkişaf konsesiyası
11. BMT-nin internet səhifəsi (bax: www.un.org)
12. Dünya Bankının internet səhifəsi (bax: www.worldbank.org)
13. Dünya İqtisadi Formunun internet səhifəsi (bax: www.weforum.org)
14. UNEC Ekspert jurnalı, "Qarabağ Azərbaycandır", Bakı. 2021

15. T.N.Əliyev "Azərbaycanın işğaldan azad edilən ərazilərində sahibkarlığın inkişaf istiqamətləri" <http://ikisahil.com/post/185443-azerbaycanin-ishgaldan-azad-edilen-erazilerinde-sahibkarligin-inkishaf-istiqametleri> Bakı 22.12.2020

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq "İqtisadiyyata giriş", "Mikroiqtisadiyyat", "Makroiqtisadiyyat" kimi fənlərin tədris izəridir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda "Aqrar iqtisadiyyat", "Layihələrin idarə edilməsi" və "İnnovasiya menecmenti" fənlərinin tədrisinə ehtiyac vardır.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Azərbaycan iqtisadiyyatının formalaşmasının mahiyyəti və inkişaf qanuna uyğunluqlarının aşkar olunması və dərk olunması, Azərbaycan iqtisadiyyatının bazar iqtisadiyyatı münasibətlərinin tərkib hissəsi olmasının əsaslandırılması və onun xüsusiyyətlərinin aşkar edilməsi, Azərbaycan iqtisadiyyatının əsas istiqamətləri və müasir dövrdə onların əsas xüsusiyyətləri və inteqrasiyanın inkişafı və onun mərhələlərinin öyrənilməsi.

Əmtəə və xidmətlərin, kapitalın, iş qüvvəsinin, texnologiya və informasiyanın beynəlxalq mübadiləsinin inkişafının xüsusiyyətləri və onların tənzimlənməsinin prinsiplərinin öyrənilməsi, ölkədə iqtisadi münasibətləri tənzimləyən dövlət təşkilatları, onların formalaşması və inkişafının prinsiplərinin müəyyənləşdirilməsi, müxtəlif dövrlərdə onların təkmilləşdirilməsi istiqamətlərinin inkişaf meyillərinin aşkar edilməsi və onlardan səmərəli istifadə edilməsi.

Fənnin tədrisi milli iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində mövcud olan problemlərin həlli istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi, çevik bazar siyasətinin aparılması, ölkə iqtisadiyyatının sahə və sektorları arasında vəhdət və s. məsələləri özündə ehtiva edir.

Azərbaycan iqtisadiyyatı fənni iqtisadi problemlərin öyrənilməsində düşünmə tərzini üçün zəruri olan prosesləri və analitik bacarıqları inkişaf etdirmək, cari inteqrasiya proseslərini izləyərək və onların məğzini müzakirə etməklə tənqidi düşünmə təcrübəsinə yiyələnmək, ölkə iqtisadiyyatının formalaşmasında mövcud mürəkkəblikləri aydınlaşdırmaq, bu sahədə yaranan anlayışları digər fənlərdə əvəz olunanlarla qarşılıqlı şəkildə əlaqələndirmək, beynəlxalq arenada etika və sosial məsuliyyətlə bağlı əsas məsələləri aydınlaşdırmaq və dəyərləndirmək, beynəlxalq səviyyədə iqtisadi münasibətlərin ölkələrin iqtisadiyyatına təsirini və mövqeyini nəzərdən keçirmək, ölkənin sosial iqtisadi mühitinə təsirini tənqidi surətdə dəyərləndirmək, bu istiqamətdə öyrənilmiş bilikləri tətbiq etmək və öyrənmək məqsədini güdür.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərinədən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X. Təqvim planı: Mühazirə 10 saat, Məşğələ 10 saat, Cəmi 20 saat

N	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Seminar	
		Saat	Tarix
1	2	3	4
1	<p>Mövzu 1: "Azərbaycan iqtisadiyyatı" fənninin əsasları: predmeti, öyrənilmə metodları məqsəd və vəzifələri formalaşması və inkişaf mərhələləri</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Müasir şəraitdə "Azərbaycan iqtisadiyyatı" fənninin öyrənilməsinin zəruriliyi 2. "Azərbaycan iqtisadiyyatı" fənninin əsas vəzifələri və funksiyaları 3. Azərbaycan iqtisadiyyatının formalaşmasında birinci mərhələ (1991-1994) (İqtisadi tənəzzül mərhələsi) 4. Azərbaycan iqtisadiyyatının formalaşmasında ikinci mərhələ (1995-2003) (İqtisadi sabitlik və islahatlar mərhələsi) 5. Azərbaycan iqtisadiyyatının formalaşmasında üçüncü mərhələ (2003-2015) (Dinamik inkişaf dövrü) 6. Azərbaycan iqtisadiyyatının formalaşmasında dördüncü 	2	

mərhlə (2015-ci ildən sonra) (Post neft dövrü)			
2	<p>Mövzu 2: Azərbaycan iqtisadiyyatının makroiqtisadi və regional təhlili</p> <p><i>Plan:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ÜDM və onun artım dinamikasının təhlili 2. İnflyasiya və onun dinamik təhlili 3. Məşğulluq və işsizliyin dinamik təhlili 4. Beynəlxalq çərçivədə makroiqtisadi mühitin qiymətləndirilməsi 5. Azərbaycanın iqtisadi rayoları və onların xarakterik cəhətləri 6. Bakı iqtisadi rayonu və onun səciyyəvi xüsusiyyətləri 7. Naxçıvan iqtisadi rayonu və onun səciyyəvi xüsusiyyətləri 8. Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu və onun səciyyəvi xüsusiyyətləri 9. Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu və onun səciyyəvi xüsusiyyətləri 10. Qarabağ iqtisadi rayonu və onun səciyyəvi xüsusiyyətləri 11. Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu və onun səciyyəvi xüsusiyyətləri 12. Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu və onun səciyyəvi xüsusiyyətləri 13. Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu və onun səciyyəvi xüsusiyyətləri 14. Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu və onun səciyyəvi xüsusiyyətləri 	2	
3	<p>Mövzu 3: Xəzərin enerji ehtiyatları və onların iqtisadi əhəmiyyəti, Azərbaycanda qeyri-neft sektoru sahələrinin vəziyyəti və inkişaf yolları</p> <p><i>Plan:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Azərbaycanda neft sənayesinin inkişaf tarixi 2. Əsrin müqaviləsi – milli iqtisadi inkişafın əsas amili kimi 3. Şahdəniz layihəsi və onun reallaşması mərhələləri 4. Bakı-Novorossiysk və Bakı-Supsa neft kəmərləri 5. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri 6. Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri 7. TANAP və TAP layihələri – milli iqtisadi prespektiv inkişaf istiqaməti kimi 8. Qeyri-neft sektorunun milli iqtisadiyyatın inkişafında rolu 9. Azərbaycanda sənaye sektorunun mövcud vəziyyəti və strukturu 10. Yeyinti sənayesi və onun əhəmiyyəti 11. Azərbaycanda turizm sektoru və onun potensialından istifadə prioritetləri 12. Texnoparklar, sənaye məhəllələri, sənaye klasterləri və xüsusi iqtisadi zonalann yaradılması prosesləri 	2	
4	<p>Mövzu 4: Azərbaycanda kənd təsərrüfatı və aqrar sektorun inkişaf istiqamətləri, Azərbaycanda maliyyə-kredit və bank sistemi, Azərbaycan dünya iqtisadiyyatına inteqrasiya prosesi</p> <p><i>Plan:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Azərbaycanda kənd təsərrüfatının inkişaf istiqamətləri 2. Azərbaycanda kəndli fermer təsərrüfatlarının və sahibkarlığın inkişafı prosesləri 3. Azərbaycanda aqrar sənaye kompleksinin əsas fəaliyyət sahələri və strateji hədəfləri 	2	

	<p>4. Azərbaycanın maliyyə-kredit və valyuta siyasəti</p> <p>5. Azərbaycanın dövlət büdcəsi</p> <p>6. Mərkəzi Bankın həyata keçirdiyi pul-kredit siyasəti</p> <p>7. Xarici ticarət siyasəti və onun reallaşması mexanizmi</p> <p>8. Azərbaycan iqtisadiyyatının dünya iqtisadiyyatına inteqrasiya prosesi</p> <p>9. Azərbaycanın BMT-nin ixtisaslaşmış iqtisadi qurumları ilə əməkdaşlığı</p> <p>10. Azərbaycanın Dünya Ticarət Təşkilatına üzvlük prosesi</p> <p>11. Azərbaycan-Türkiyə iqtisadi münasibətləri və onların perspektivləri</p>		
5	<p>Mövzu 5: Azərbaycanda xarici sərmayə qoyuluşları və sərmayə potensialı, ölkə iqtisadiyyatının GZİT (SWOT) təhlili, Azərbaycan Respublikasının Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə Strateji Yol Xəritələri və vətən müharibəsindəki şanlı qələbənin ölkə iqtisadiyyatına verdiyi tövə</p> <p style="text-align: center;">Plan:</p> <p>1. Azərbaycan iqtisadiyyatında investisiya mühiti və ona təsir edən amillər</p> <p>2. Azərbaycanın ixrac yönümlü investisiya imkanları və onun qiymətləndirilməsi</p> <p>3. Azərbaycanda investisiyaların yönəldiyi sahələr və onların dəyərləndirilməsi</p> <p>4. Ölkə iqtisadiyyatının SWOT təhlilinin güclü tərəfləri</p> <p>5. Ölkə iqtisadiyyatının SWOT təhlilinin zəif tərəfləri</p> <p>6. Azərbaycan iqtisadiyyatına strateji baxış</p> <p>7. Azərbaycan Respublikasında Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına və emalına dair Strateji Yol Xəritəsi</p> <p>8. Azərbaycan Respublikasında kiçik və orta sahibkarlıq səviyyəsində istehlak mallarının istehsalına dair Strateji Yol Xəritəsi</p> <p>9. Azərbaycan Respublikasında ixtisaslaşmış turizm sənayesinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi</p> <p>10. İşğaldan azad olunmuş ərazilərin iqtisadi potensialının qiymətləndirilməsi</p> <p>11. Zəngəzur dəhlizinin sosial-iqtisadi əhəmiyyəti</p>	2	
	Cəmi:	10	saat

XI. Fənn üzrə tələblər:

Tələbə fənnin öyrənilməsi zamanı Azərbaycan iqtisadiyyatı və onun inkişaf xüsusiyyətləri barəsində əsaslı təsəvvürü formalaşır və milli iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinin öyrənilməsi məqsədilə ətraflı məlumatlarla tanış olur. Burada Azərbaycan iqtisadiyyatının predmeti və metodu, iqtisadi fikir prosesləri, milli iqtisadiyyatın inkişaf xüsusiyyətləri, resurs potensialı barəsində vacib məlumatlar verilmişdir. Ölkə iqtisadiyyatının bütün sektorları üzrə geniş təhlillər verilmiş, müxtəlif histqramlar, xətti qrafiklər və diaqramlar vasitəsilə təhlillərin əhatəsi genişləndirilmiş, milli iqtisadiyyatın inkişaf prosesləri və problemləri barəsində diskussiya xarakterli materialları mənimsəyəcəkdir.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Milli iqtisadiyyatın makroiqtisadi mənzərəsini təhlil edə bilmək;

- Sosial-iqtisadi göstəricilərin dinamikasını şərh etmək;
- İqtisadi siyasətin əsas konturullarını bilmək;
- Sektorial və sektorlar arasındakı əlaqələrin təhlilini aparmağı bacarmaq;
- Milli iqtisadiyyatın beynəlxalq ticarətdəki mövqeyin şərh edə bilmək;
- Mövcud vəziyyətə uyğun müvafiq iqtisadi siyasət təklifləri ilə çıxış etməyi bacarmaq.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollokvium sualları:

Kollokvium sualları :

1. "Azərbaycan iqtisadiyyatı" fəninin əsas vəzifələri və funksiyaları
2. Azərbaycan iqtisadiyyatının formalaşmasında birinci mərhələ (1991-1994) (İqtisadi tənəzzül mərhələsi)
3. Azərbaycan iqtisadiyyatının formalaşmasında ikinci mərhələ (1995-2003) (İqtisadi sabitlik və islahatlar mərhələsi)
4. Azərbaycan iqtisadiyyatının formalaşmasında üçüncü mərhələ (2003-2015) (Dinamik inkişaf dövrü)
5. Azərbaycan iqtisadiyyatının formalaşmasında dördüncü mərhələ (2015-ci ildən sonra) (Post neft dövrü)
6. ÜDM və onun artım dinamikasının təhlili
7. Məşğulluq və işsizliyin dinamik təhlili
8. Bakı iqtisadi rayonu və onun səciyyəvi xüsusiyyətləri
9. Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu və onun səciyyəvi xüsusiyyətləri
10. Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu və onun səciyyəvi xüsusiyyətləri

XV. İmtahan sualları:

1. "Azərbaycan İqtisadiyyatı" fəninin əsas vəzifələri və funksiyaları
2. Azərbaycan iqtisadiyyatının formalaşmasında birinci mərhələ (1991-1994) (İqtisadi tənəzzül mərhələsi)
3. Azərbaycan iqtisadiyyatının formalaşmasında ikinci mərhələ (1995-2003) (İqtisadi sabitlik və islahatlar mərhələsi)
4. Azərbaycan iqtisadiyyatının formalaşmasında üçüncü mərhələ (2003-2015) (Dinamik inkişaf dövrü)
5. Azərbaycan iqtisadiyyatının formalaşmasında dördüncü mərhələ (2015-ci ildən sonra) (Post neft dövrü)
6. İnflyasiya və onun dinamik təhlili
7. Məşğulluq və işsizliyin dinamik təhlili
8. Bakı iqtisadi rayonu və onun səciyyəvi xüsusiyyətləri
9. Naxçıvan iqtisadi rayonu və onun səciyyəvi xüsusiyyətləri
10. Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu və onun səciyyəvi xüsusiyyətləri
11. Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu və onun səciyyəvi xüsusiyyətləri
12. Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu və onun səciyyəvi xüsusiyyətləri
13. Əsrin müqaviləsi – milli iqtisadi inkişafın əsas amili kimi
14. Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri
15. TANAP və TAP layihələri – milli iqtisadi prespektiv inkişaf istiqaməti kimi
16. Qeyri-neft sektorunun milli iqtisadiyyatın inkişafında rolu
17. Texnoparklar, sənaye məhəllələri, sənaye klasterləri və xüsusi iqtisadi zonalann yaradılması prosesləri
18. Azərbaycanda kənd təsərrüfatının inkişaf istiqamətləri

19. Azərbaycanın aqrar sənaye kompleksinin əsas fəaliyyət sahələri və strateji hədəfləri
20. Azərbaycanın maliyyə-kredit və valyuta siyasəti
21. Azərbaycanın bank sektoru
22. Azərbaycanın dövlət büdcəsi
23. Azərbaycanın beynəlxalq maliyyə institutları və donorlarla əməkdaşlığı
24. Azərbaycan-Türkiyə iqtisadi münasibətləri və onların perspektivləri
25. Azərbaycan iqtisadiyyatında investisiya mühiti və ona təsir edən amillər
26. Xarici investisiyalar və ölkə iqtisadiyyatında onun yeri və rolu
27. Azərbaycanda investisiyaların yönəldiyi sahələr və onların dəyərləndirilməsi
28. Ölkə iqtisadiyyatının SWOT təhlilinin güclü tərəfləri
29. Ölkə iqtisadiyyatının SWOT təhlilinin zəif tərəfləri
30. Ölkə iqtisadiyyatının SWOT təhlilində təhdidlər
31. Ölkə iqtisadiyyatının SWOT təhlilində fürsətlər
32. Azərbaycan Respublikasında Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına və emalına dair Strateji Yol Xəritəsi
33. Azərbaycan Respublikasında kiçik və orta sahibkarlıq səviyyəsində istehlak mallarının istehsalına dair Strateji Yol Xəritəsi
34. Azərbaycan Respublikasında ixtisaslaşmış turizm sənayesinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi
35. İşğaldan azad olunmuş ərazilərin iqtisadi potensialının qiymətləndirilməsi
36. Zəngəzur dəhlizinin sosial-iqtisadi əhəmiyyəti

"Azərbaycan iqtisadiyyatı" fənninin sillabusu 6004004-"İqtisadiyyat ixtisası üzrə tədris planı və işçi proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə" kafedrasının 22 dekabr 2025-cü il tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur (Protokol № 04).

Kafedra müdiri v.i.e: dos. G.T. Əliyeva

Fənn müəllimi: m.Ş.Ə. Babazadə